

В средне-влажном 2013 году без орошения урожайность лука была примерно в 2 раза выше, чем в сухом 2015 году, соответственно 20,1 и 10,4 т/га. Естественно, что в годы со столь разнящимися климатическими условиями, различной была и роль капельного орошения. В 2013 году капельное орошение способствовало повышению урожайности лука репчатого всего на 21–42 %, тогда как в 2015 году – на 275–314 %.

В оба года максимальные статистически доказуемые прибавки урожайности получены при 5-дневном интервале между поливами. Величина поливной нормы практически не влияла на урожайность лука. Это означает, что предпочтительнее вариант с уменьшенными на 30 % поливными, а значит и оросительными нормами.

Те же закономерности были получены и по коэффициенту водопотребления, показывающему, сколько тратится воды на формирование тонны продукции. Минимальные значения этого показателя получены в тех же вариантах, где максимальной была урожайность.

В результате анализа экспериментальных данных получена тесная зависимость между суммарным водопотреблением культуры и урожайностью с высоким коэффициентом аппроксимации $R_2 = 0,9841$.

Таким образом, в условиях Молдовы на черноземах обыкновенных наиболее эффективным является режим капельного орошения с интервалом между поливами равным 5 дням и уменьшенными на 30 % поливными нормами, позволяющий наиболее эффективно использовать почвенную влагу, осадки и поливную воду.

УДК 633.85:631.5:632.952

Дзюба М. В., Влащук А. М., Колпакова О. С.

Інститут зрошуваного землеробства НААН, с. Наддніпрянське, м. Херсон, 73483, Україна, e-mail: Xerson.alesya@yandex.ru

НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ РІПАКУ ОЗИМОГО ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ФУНГІЦИДІВ-РЕТАРДАНТІВ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

Сучасний етап розвитку аграрного виробництва України насамперед передбачає збільшення продуктивності насіннєвого матеріалу сільськогосподарських рослин і підвищення його якості. Вирішити це питання можна лише на основі раціонального використання земельних ресурсів, впроваджуючи в кожному окремому господарстві науково-обґрунтовану систему землеробства, підвищуючи родючість ґрунту і застосовуючи інтенсивні технології вирощування культур. Науковими дослідженнями доведено, що недотримання елементів технологій вирощування сільськогосподарських культур, в тому числі й ріпаку озимого, призводить до зниження їх продуктивності.

Дослідженнями, проведеними на півдні України, встановлено, що оптимальним строком сівби для ріпаку озимого є перша декада вересня. Саме у цей час починає відбуватися загальне пониження температури

навколишнього середовища і до початку морозного періоду є час для отримання рослин із заданими параметрами. Але відома мінливість погоди, яка останнім часом посилилась унаслідок глобального потепління, що призводить до збільшення суми позитивних температур понад 5 °С. При посіві у першу декаду вересня часто відбувається переростання рослин культури, що стає причиною зниження їх морозостійкості та зимостійкості. Для коригування, тобто, зменшення темпів росту надземної маси, на сьогодні пропонують застосовувати фунгіциди-ретарданти. Такі дослідження в нашому регіоні не проводили, тому визначення ефективності цього заходу з підбором потрібних фунгіцидів і оцінкою їх ретардантної та лікувальної дії є актуальним.

Тому протягом 2014–2017 рр. на темно-каштанових ґрунтах дослідного поля Інституту зрошуваного землеробства будуть проведені дослідження щодо ефективності застосування фунгіцидів-ретардантів у посівах ріпаку озимого перед входом в зиму та на початку весняної вегетації. Метою наших досліджень є визначення урожайності та посівних якостей ріпаку озимого сорту 'Дембо' залежно від застосування різних фунгіцидів-ретардантів в осінній та весняний періоди вегетації в умовах зрошення півдня України.

Дослід двофакторний: фактор А – фунгіциди-ретарданти: Унікаль, Карамба; фактор В – строки внесення препаратів: осінній – третя декада вересня, перша декада жовтня, друга декада жовтня та весняний – перша декада березня, друга декада березня, третя декада березня. Дослід закладається методом розщеплених ділянок.

Згідно з результатами проведених досліджень визначено, що кращу врожайність насіння ріпаку озимого при весняному застосуванні фунгіцидів-ретардантів – 2,8 т/га було отримано при обробці посівів культури препаратом Карамба за другого строку його внесення; максимальний урожай при обробці посівів ріпаку препаратом Унікаль – 2,5 т/га було отримано за третього строку внесення фунгіциду. При осінньому застосуванні препаратів на першому строці посіву найкращу врожайність насіння ріпаку озимого 2,4 т/га отримали, застосовуючи препарат Унікаль, на другому – Карамба – 2,2 т/га, на третьому – Карамба – 2,1 т/га. На основі проведених польових досліджень з вивчення впливу на рівень врожайності фунгіцидів-ретардантів за різних строків їх внесення можна зробити висновок, що найвища урожайність в середньому за 2014–2015 рр. досліджень, отримана за весняного внесення фунгіциду Карамба.